

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень	Форма навчання	Денна Заочна	Навчальний рік/семестр	2-й рік/ IV семестр 2023/2024 навчальний рік
----------------------	-------------------------------	----------------	-----------------	------------------------	--

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Історія світової літератури: Література епохи Відродження та Бароко
Кафедра	філології (українське відділення)
Освітня програма	Спеціальності підготовки бакалаврів з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за напрямом 014 Середня освіта (Українська мова та література); Кваліфікація: бакалавр середньої освіти, вчитель української мови і літератури та світової літератури Форма навчання денна / заочна
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Шифр дисципліни: ОК 11 Історія світової літератури: Література епохи Відродження та Бароко Кількість кредитів: 4 (120 годин) Лекції: 28 Семінарські/практичні заняття: 20 Лабораторні заняття: Самостійна робота: 72
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	- Бергсасі Аніко Ференцівна завідувач кафедри, професор; доктор з гуманітарних наук, доцент beregszaszi.aniko@kmf.org.ua - Чонка Тетяна Степанівна кандидат філологічних наук, доцент chonka.tetyana@kmf.org.ua - Кейс Маргаріта Юріївна доцент; кандидат історичних наук зі спеціальності етнологія kesz.margit@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань зі вступу до літературознавства, з історії української літератури, античної літератури та літератури Середньовіччя, психології та педагогіки, достатніх для сприйняття матеріалу, а також досвід роботи з літературними та літературно-критичними джерелами, вміння узагальнювати і систематизувати поданий матеріал.
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни,	Курс «Історія світової літератури: Література епохи Відродження та Бароко» є нормативною навчальною дисципліною зі спеціальності 01 Освіта/Педагогіка за напрямом 014 Середня освіта (Українська мова і

**основна тематика
дисципліни**

література), яка викладається у IV семестрі в обсязі 4 кредитів.

Курс розроблено таким чином, щоб надати студентам необхідні знання, обов'язкові для розуміння своєрідності світового літературного процесу доби Відродження та Бароко.

Мета курсу – виявлення світового значення та особливостей розвитку літератури доби Відродження та Бароко; розкриття специфіки естетичних систем Ренесансу і Бароко; характеристика художніх напрямів; аналіз етапів літературного розвитку і творчості найвідоміших письменників окресленого періоду; вивчення закономірностей взаємодії загальних тенденцій національного й особистого в літературному процесі; засвоєння теоретичних знань у межах вивчення питань формування літературних жанрів, еволюції художньої форми.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **загальних компетентностей**:

ЗК 1. – Здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності.

ЗК 2. – Здатність системно аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, цінувати його культурно-історичні та морально-етичні надбання та сприяти розв'язанню актуальних загальнодержавних і суспільних завдань.

ЗК 3. – Здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості. Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 4. – Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.

ЗК 5. – Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. – Здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.

ЗК 7. – Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. – Цінування мультикультурності та повага до неї.

ЗК 10. – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **фахових компетентностей**:

ФК 4. – Здатність характеризувати загальні властивості літератури як мистецтва слова, закони побудови художнього твору, особливості письменницької праці, літературні стилі, наукові методи і школи в літературознавстві.

ФК 5. – Здатність аналізувати основні тенденції розвитку світового літературного процесу та українського письменства.

ФК 6. – Системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища.

ФК 8. – Здатність розуміти сутність й соціальне значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань.

ФК 9. – Здатність організовувати і здійснювати навчально-виховний процес з української мови і літератури та світової літератури.

ФК 11. – Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 16. – Здатність ефективно і компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (наукові панелі, конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в професійній (освітній) сфері.

ФК 17. – Дотримуватись принципів академічної доброчесності.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. – Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.

ПРН 2. – Аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти з історії України та сучасного суспільного життя.

ПРН 3. – Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідні дані з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 4. – Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 5. – Демонструвати розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства.

ПРН 7. – Застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.

ПРН 8. – Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.

ПРН 13. – Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями (зокрема представниками інших культур) державною мовою, усно й письмово, використовуючи концептуальні наукові та практичні знання, когнітивні вміння та навички.

ПРН 15. – Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ПРН 17. – Уміння розуміти закономірності літературного процесу, художнього значення літературного твору у

зв'язку з суспільнолітературною ситуацією, літературною критикою і літературною епохою.

ПРН 18. – Знання кращих творів української і світової літератури.

Тематика курсу

Тематика лекційних занять з курсу «Література Відродження та Бароко» (28 г.)

1-2.	Вступ. Хронологічні межі і стадіальне місце доби Відродження в європейському історичному процесі. Література епохи Відродження. Відродження в Італії.
3.	Відродження у Франції. Ф. Рабле. Роман «Гаргантюа і Пантагрюель».
4.	Відродження в Німеччині та Нідерландах.
5.	Відродження в Англії.
6.	Загальний огляд життя і творчості В. Шекспіра. Сонети. Їх філософська основа та ідейно-художня своєрідність
7.	В. Шекспір. Трагедії. Комедії. Хроніки.
8.	Відродження в Іспанії та Португалії. М. Сервантес «Дон Кіхот».
9-10.	XVII століття як культурно-історична епоха Загальна характеристика доби. Естетика й поетика літератури Бароко. Ренесансний реалізм, класицизм, бароко в літературі XVII ст. Специфіка жанрів.
11-12.	Французька література XVII ст.
13.	Англійська література XVII ст.
14.	Німецька література XVII ст.

Тематика практичних занять з курсу «Література Відродження та Бароко» (20 г.)

Тема 1. Вступ. Хронологічні межі і стадіальне місце доби Відродження в європейському історичному процесі.
Італійська література. Життя і творчість Ф.Петрарки.
Життя і творчість Дж. Боккаччо.

Тема 2. Німецька література. «Корабель дурнів» Себастьяна Бранта.
Еразм Роттердамський «Похвала Глупоті»

Тема 3. Французька література. Історико-літературне значення «Гептамерона» Маргарити Наваррської, Розвиток ренесансно-гуманістичної поезії у другій половині XVI ст. «Плеяда». Ф. Війон – «Балада прикмет» і «Балада прислів'їв». Життя і творчість Рабле. «Гаргантюа і Пантагрюель».

Тема 4. Загальна характеристика англійської літератури. Дж. Чосер. «Кентерберійські оповідання». Життя і діяльність Т. Мора. «Утопія».

Тема 5. Життя і творчість В. Шекспіра. Сонети. Їх філософська основа та ідейно-художня своєрідність. Трагедії. Комедії. Хроніки.

Тема 6. XVII ст. – «золотий вік» іспанської літератури. Лопе де Вега.

М. Сервантес «Дон Кіхот» – пародія на середньовічний лицарський роман.

Тема 7. XVII СТОЛІТТЯ ЯК КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНА ЕПОХА

Загальна характеристика доби. Естетика й поетика літератури Бароко. Ренесансний реалізм, класицизм, бароко в літературі XVII ст. Барокова драма. Педро Кальдерон «Життя-це сон».

Тема 8. Класицистична трагедія і комедія. Корнель П. «Сід». Расін Ж. «Андромаха». Мольєр. «Міщанин-шляхтич». «Тартюф». «Дон Жуан». «Мізантроп».

Тема 9. Барокова лірика. Барокова поема. Джон Мільтон. «Втрачений рай».

Тема 10. Бароковий роман. Німецька література XVII ст. Ганс Якоб Крістоф Гріммельсгаузен. «Сімпліцій Сипліцисимус».

Питання до екзамену:

1. Загальна характеристика доби Відродження.
2. Періодизація італійської літератури доби Відродження.
3. Життя і творчість Данте. Аналіз ліричних творів.
4. Данте «Божественна комедія». (Аналіз твору).
5. Творчість Франческо Петрарки.
6. Джованні Боккаччо та його «Декамерон»: жанрова своєрідність, тематика, художня майстерність.
7. Література зрілого та пізнього Відродження Італії (Л. Аріосто, Т.Тассо, Дж. Бруно).
8. Загальна характеристика Відродження та Реформації у Німеччині.
9. Творчість Еразма Роттердамського. Аналіз твору «Похвала глупоті».
10. Передренесанс у Франції. Творчість Франсуа Війона.
11. Загальна характеристика доби Відродження у Франції.
12. Гурток Маргарити Наварської, його роль у французькій літературі Відродження.
13. Франсуа Рабле та його роман «Гаргантюа і Пантагрюель» (жанрова своєрідність, тематика, сюжет, головні образи роману).
14. Діяльність «Плеяди». Трактат дю Белле «Захист і звеличення французької мови».
15. Творчість П'єра Ронсара.
16. Французька література останньої чверті 16 ст. Творчість М. Монтеня, А. д'Обін'є.
17. Загальна характеристика іспанського Відродження.
18. Іспанський роман доби Відродження: ренесансно-лицарський, пасторальний, шахрайський. Особливості композиції, еволюція, зразки.
19. Життя і творчість Сервантеса.
20. Роман Сервантеса «Дон Кіхот» як широка картина іспанського життя 16-17 ст.

21. Образи головних героїв роману «Дон Кіхот».
22. Формування іспанської національної драми.
23. Творча спадщина Лопе де Веги.
24. Загальна характеристика англійського Відродження.
25. «Кентерберійські оповідання» Дж. Чосера.
26. «Утопія» Т. Мора. Жанрова своєрідність, побудова сюжету.
27. Життєвий і творчий шлях Шекспіра; періодизація творчості, «шекспірівські питання».
28. Тема дружби й кохання у сонетах Шекспіра.
29. Історичні хроніки Шекспіра «Річард III», «Генріх IV».
30. Загальна характеристика комедій Шекспіра.
31. Загальна характеристика трагедій Шекспіра.
32. Трагедія Шекспіра «Гамлет». Образ Гамлета.
33. Трагедія Шекспіра «Король Лір». Система образів трагедії.
34. Трагедія Шекспіра «Ромео і Джульєтта».
35. Загальна характеристика літературного процесу 17 ст.
36. Класицизм як художня система. Філософські основи, естетичні засади, представники.
37. Бароко як художня система.
38. Творчість Корнеля. Аналіз трагедії «Сід».
39. Творчість Расіна. Особливості трагічного конфлікту.
40. Мольєр як творець високої комедії. Аналіз трилогії «Тартюф», «Мізантроп», «Дон Жуан».
41. Французька класицистична проза.
42. Французька преціозна література.
43. Розвиток соціально-побутового та бурлескного романів у французькій літературі 17 ст. (Ш. Сорель, Скарон, Фюретсьєр).
44. Творчість Гонгори як зразок іспанської барокової літератури.
45. Роль сатири у творчості Ф. де Кеведо.
46. Тематика драматургії П. Кальдерона.
47. Англійська література 17 ст.
48. Творчість Дж. Мільтона.
49. Німецька література 17 ст. Основні художні напрями.
50. Гріммельсгаузен. «Сімпліцій Сімпліціссімус».

Художні тексти для обов'язкового прочитання:

1. Петрарка Фр. Лірика.
2. Боккаччо Дж. Декамерон.
3. Роттердамський Е. Похвала Глупоті.
4. Рабле Фр. Гаргантюа та Пантагрюель.
5. «Утопія» Т. Мора.
6. Сервантес М. Дон Кіхот.
7. Лопе де Вега. Овече джерело. Собака на сні.
8. Чосер Дж. Кентерберійські оповідання.
9. Шекспір В. Приборкання непокірної. Ромео і Джульєтта. Гамлет. Макбет. Отелло. Король Лір. Буря. Сонети.
10. Мільтон Дж. Втрачений рай.
11. Корнель П. Сід.

	<p>12. Расін Ж. Андромаха. 13. Мольєр. Міщанин-шляхтич. Тартюф. Дон Жуан. Мізантроп. 14. Буало Н. Поетичне мистецтво. 15. Кальдерон П. Життя-це сон. 16. Г. Я. К. фон Гріммельсгаузена «Сімпліцій Сипліцисимус».</p>
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підготовка до семінарських занять : максимальна кількість 30 балів (10 занять по 3 бали, але мінус три бали за кожне заняття, якщо студент не підготувався, не був на семінарі і не здав теми); - виконання самостійної роботи, індивідуальне науково-дослідне завдання, презентоване під час семінару: максимальна кількість 30 балів; - модулі: максимальна кількість балів 40; <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат.</p>
<p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу: Презентації, лекції, індивідуальні науково-дослідні та творчо-пошукові завдання, самостійна робота з методичними, теоретичними і літературно-критичними джерелами. Технічне забезпечення: Classroom дисципліни Код Classroom</p>
<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>Базова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. Практикум. – К: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. – 160 с. 2. Давиденко Г.Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007 – 248 с. 3. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття: навч. посібник. [для студ. вищ. навч. закл.]/ Г. Й. Давиденко, М. О. Величко – [2ге вид.]. – К.: Центр учбової літератури, 2007 – 292с. 4. Помазан, Ігор Олександрович. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття: підруч. для студ. ф-ту «Референт-перекладач» / І. О. Помазан; Нар. укр. акад., [каф. українознав.]. – Х. : Вид-во НУА, 2010. – 112 с. 5. Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури. Середні Віки та Відродження. – Л., 1993. 312 с. <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси:</p> <p>Давиденко Г.Й. Акуленко В.Л. Історія зарубіжної літератури Середніх віків та доби Відродження.-К., 2007</p>

	<u>Сайт літературно-критичних матеріалів з історії літератури середніх віків та Відродження</u>
--	---